KARİKATÜR

Dünya Karikatürleri

— Neden madamın elini öpmüyorsun?
— O da beni öper diye korkuyorum!..

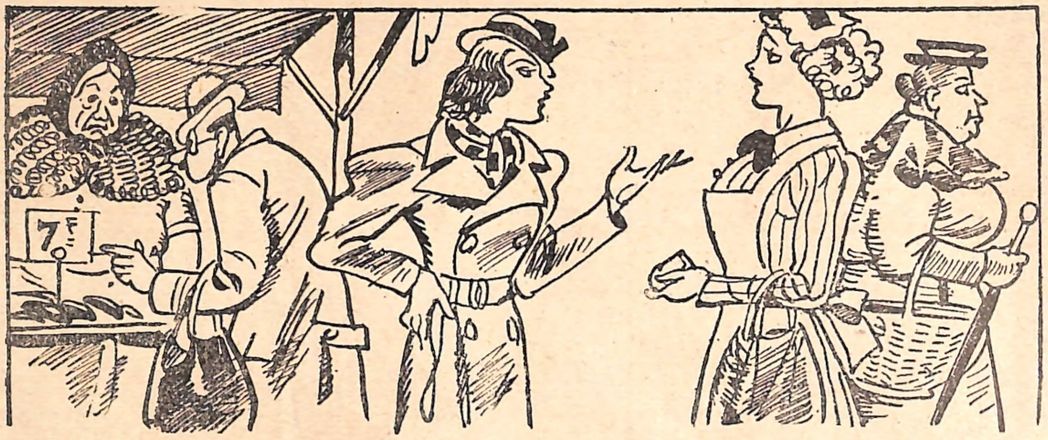

— Hizmet ettiğin evden neye çıktın?
— Ev sahibesi, ben olmadığım zamanlar elbiselerimi giyiyordu da!..

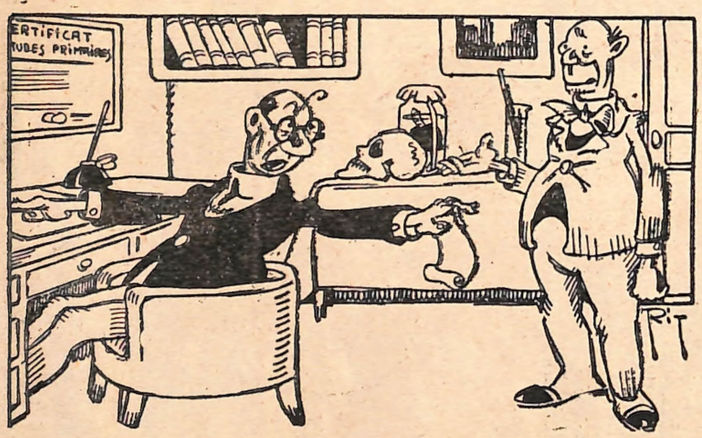

Doktor — Faturamı ödemeden geri göndermişsiniz..
Hasta — Bana şiddetli heyecanlardan, sizi üzecek şeylerden sakınınız dememiş miydiniz?..

— Dereye düşen kardeşini kurtardığın için sana büyük bir mükâfat vereceğim..
— Elbette kurtaracaktım. Bütün zıpzıplarım onun cebinde idi!..

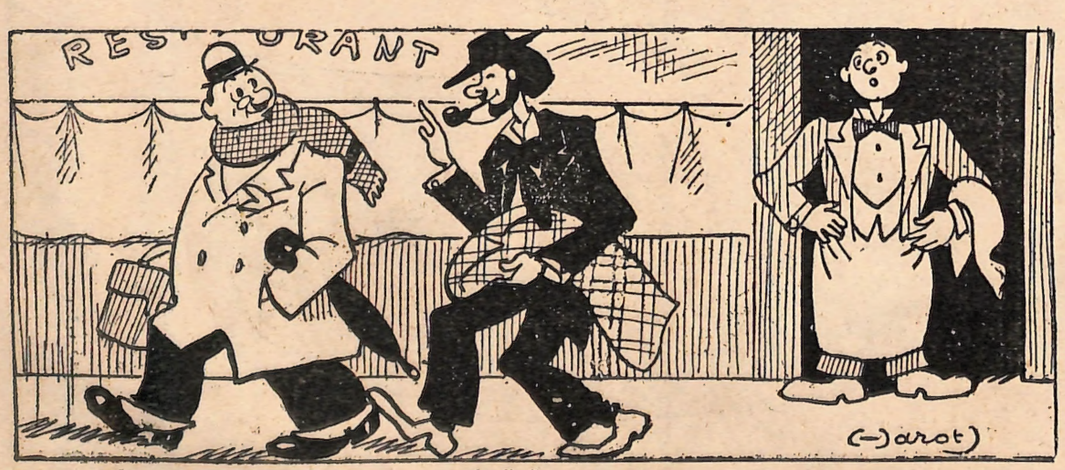

— Garson tuttuğu halde neden pardesünü giymedin?..
— Vücuduma uymıyacağından korkuyordum da!..

— Dün arkadaşını gördüm. Bana uzun uzadıya senden bahsetti..
— Herhalde o yalancının hakkımda söylediği şeylere inanmamışdırsın!..

No. 304 CİLT 12 SENE: 6 FİYATI 10 KURUŞTUR 23 BİRİNCİTEŞRİN 1941

KARİKATÜR

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ

EDEBİ HAFTALIK MİZAH MECMUASI

SAHİBİ: SEDAT SİMAVİ
İDAREHANE: İstanbul, Ankara caddesinde Acımusluk sokağı No. 7
Telğraf: İstanbul: KARİKATÜR
Posta kutusu: İstanbul: 103

ABONE ŞARTLARI:
Türkiye için seneliği 500, altı aylığı 250, üç aylığı 130 kuruştur. Ecnebi memleketler için seneliği 800, altı aylığı 400, üç aylığı 200 kuruştur.

— Yahu, hâlâ böyle tebrik için adam etekliyenler var mı?
— Yok yahu, o tebrik için değil, üç metre basma almak için dükkâncıyı etekliyor!..

Erkek — Bayram için sana makbule geçecek bir şey takdim etmek istedim amma, param yoktu..
Kız — Çok tuhaf.. paralı bir arkadaşın olsun aklına gelmedi mi?!...

HAFTADAN HAFTAYA

BALIK YİYELİM

TRAMVAYDA gerçi tozdan ve dumandan ferman okunmazsa da ben nasılsa bir nasihat okudum: «Balık yiyelim». Resmin üstündeki iki balıktan biri kendini yedirmiye hiç niyeti bulunmadığı görülen azılı bir canavar. Tabakta yatan ötekinde ise kafa ve kılçıktan gayri yenecek yer kalmamış (manzarasına bakarak mideniz bulanmamak şartile) fakat alttaki tavsiye güzel: Balık yiyelim.

Kendi kendime:

— Sahi, neden biz balık yemiyoruz? dedim.

Rivayete göre ordu ordu balık, hele bu mevsimde, yaylâdan kışlağa yani Karadenizden Akdenize iniyor. Bunun için tek yol bizim Karadeniz boğazı. Bazılarının hesabına göre bunların miktarı okadar çoktur ki, Şirket vapurlarının yollarını kapamamalarına insanın âdeta hayret edeceği gelir. O halde bunlar dururken gittikçe yükselen koyun, sığır, hattâ keçi etinin peşinden koşmakta ne mana var? Bugünden itibaren besmele ile şu işe el koyalım.

Bunları söyledikten sonra Balıkpazarının yolunu tuttum.

— Kaça yahu kolyozun kilosu?

Kara peştemalını burarak pantalonunun kenarına sokmuş balıkçı, işportanın üzerinde iki kat olmuş, Mevlûtta gülsuyu serper gibi bir küçük tenekeden balıklara su serpiyordu.

Cevap vermediğini görerek tekrarladım:

— Yahu sana soruyorum. Kaça kolyozlar?

— Bana soroorsun?

— Sana soruyorum elbette.. kime soracağım?

— Ne soroorsun?

Kulağının ağır işittiğine hükmederek bağırdım:

— Kolyoz kaça diye soruyorum yahu?

— Kimin evini soroorsun?

— Yahu Balıkpazarında ev sorulur mu? Kolyoz soruyorum.

— E kolyoz nerededir ki soroorsun?

Elinin köründe dememek için kendimi tutarak: «na işte tablanda» dedim.

Balıkçı ellerile bıyıklarını sıvazlıyarak gülmiye başladı:

— Yahu sen hiç balık görmemişsin? O kolyozdur?

— Ya nedir?

— Palamut be? Palamut okka ilen satılır hiç. Tanesini sor.

Hayretten ağzım açık kaldı:

— Bukadarcık palamut olur mu yahu?

Balıkçı yine güldü:

— Neden olmasın... Palamut yumurtadan yarım arşın boyunda çıkar? Onun çocukluğu yoktur. Sen maşallah koskoca adamsın. Lâkin iki yaşında iken herhal bu boyda değil idin.

— Elbette değildim.

— E öyle ise sen o zaman adam değildin.

— Yahu amma uzattın ha... Sen tam gazeteci olacak adammışsın... Tanıyamadık işte, ne çıkar?

Herifin cevap vermesine meydan bırakmıyarak hızlı hızlı yürüdüm.

• • •

Yine bir yanlışlık yapmak korkusu ile bu sefer tasrih etmeden parmak işaretile sordum:

— Kaça kilosu arkadaş?

— Barbunya mı soruyorsun ağabey?

— O barbunya mı o?

— Kimine göre barbunya, kimine göre tekir.

Çocukken ezberlettikleri «ba-

zıları veli dediler, bazıları nebi» ifadesini hatırlıyarak gülümsedim.

— Yani niyete bağlı. Yutan olursa barbonyadır yutmıyana tekir.

— Bana göre?

— Sana göre tekir. Gülmenden anlıyorum ki, sen işi çaktın. Sana yüz elliye olur babacığım. Ahbap işi.

— Beni birine benzettin galiba?

— E biz balık kadar insanları da tanırız.

İçimden:

— Keşke ben de insanlar kadar balıkları tanısaydım, dedim.

Soğuğa rağmen açık duran kıllı göğsüne elini vurarak:

— Vallahi babacığım, avalın birine beş dakika evvel iki yüzden verdim.

Tereddütle düşünüyorum:

— Beş dakika sonra da «billâhi ağabey, enayinin birine yüz elliye yutturdum demiyeceği ne malûm?»

O benim tereddüdüme başka mâna vererek:

— Sakın aklına şüphe gelmesin, dedi, bizde boyacılık yok.

— Ne boyacılığı? Göz boyacılığı mı?

— O manifaturacılarda. Balıkçılar balığı boyarlar sade.

— O nasıl şey o.

— Basbayağı, kırmızı boya ile kolyozu boyar olur âlâ barbunya, gümüşü boyar, olur tekir... Bizde böyle hile yok billâhi.

Yine düsünüyorum:

— Herif bana ahbap muamelesi ediyor, fakat bugün ilk teşerrüfümüz olduğuna göre inanmalı mıyım? Gerçi insanlar arasında bazan ânî olarak da sempati dalgaları doğar. Fakat benim bu herife bilâkis antipati duyuşuma göre... Ya tekirler sahiden boyalı ise... Bana boyalı balık yedirdiği yetmiyormuş gibi bir de arkamdan maskaramı çıkarırsa. Bu meseleyi halletmek bir metafizik meselesi halletmekten daha güç..

Nihayet kararımı veriyorum:

— Alamıyacağım, diyorum.

Balıkçı arkamdan:

— Hakkın var babacığım. Yüz elli fazla paradır, diye gülümsüyor.

• • •

Bu defa kolyozların önünde duruyorum. Balıkçı:

— Al bayım, diyor, ne var bakacak.. sudan ucuz kolyoz.. Elli kuruş.

— Bakmadan mı almak lâzım mutlaka.

— Yok o değil.. Bakmışsınız ya ki, bakmamışsınız bence bir şey yok...

Herifin hakkı var. Balıktan anlamıyanım bakmamasile gözünü kapayıp piyango çeker gibi alması arasında ne fark var?

— Tazeliğini iç marak etme.. canli canli...

Tazelik, ihtiyarlık meselesini hiç aklıma getirmediğim halde balığın tazeliği hakkında teminat vermesi, hele ölü balığa canlı canlı demesi yine midemi bulandırıyor.

— Ya çoluk çocuk zehirlenirsek, diye düşünüyorum.

Balıkçı yine ısrar ediyor:

— Al bak.. taze taze..

Pek enayi görünmemek için balığı iki parmağımla iğrene iğrene tutup burnuma götürüyorum.

Herif gülmiye başlıyor:

— Kokluyorsunuz?

— E ne yapacağım!

— Ağniyacaksiniz... Hiç balık boyle mayene edilir?

— Ya ne yapacağım?

— Gözüne bakacaksınız.

— Balık göz işareti mi yapacak bana.

— Yok canım. Gözleri parlak ise tazedir.

Güzel usul. Fakat ölü balık gözündeki tazeliğin derecesini ben nasıl takdir edeceğim? Sonra boya usulünü de öğrendim. Kolyozu barbunya renğine boyıyan, bayat balığın gözünü boyayıp parlatmanın yolunu bilmez olur mu?

• • •

Yeni bir işportaya yanaşacağım zaman balıkçının birine seslendiğini işitiyorum:

— Sen iş güç sahibi adamlarla alaya mı çıktın? Sende balık yiyecek göz var mı?

Dehşet! Ağlebi ihtimal onu da geçeceğime göre herif benim arkamdan da böyle bağıracak ve kâfi derecede sinirlendiğim için mukabele edeceğim. Ya sofraya oturacağım saatte dayak atma suçu ile cürmü meşhut mahkemesine gideceğim, yahut balık yerine, Allah göstermesin, dayak yiyeceğim.

(Arkası 15 nci sayfada)

Erkek — Çorapların ismini neden böyle düşes, grandüşes, prenses, kıraliçe koymuşlar?!..
Kız — Fiyatlarının asaletini göstermek için!..

Bursada S. Erkan:

«Dünyada Allahtan başka kimsem yok, iyi bir işteyim, altmış lira aylığım var... Evlenmek istiyorum, fakat sevdiğim kıza teklifte bulunmıya utanıyorum..»

CEVAP:

Yukardaki satırların altını kırmızı kalemle çizip sevdiğiniz kıza gönderirsiniz... Anlıyana sivrisine saz, anlamıyana davul zurna az!

★

Bursada Belma G. V. Z.

«Sizin Nasrettin Hoca ile akrabalığınız var mı?»

CEVAP:

Sizin hemşeriniz Karagözle nekadar akrabalığınız varsa okadar...

★

Elâzığda İ. Yıldız:

«Bir senedenberi sarışın, oldukça karakterli bir genç ile sevişiyorum. Fakat bana çok yakın olmuyor. Sebebini acele yazınız..»

★

Siz ya çok güzelsiniz, büsbütün kapılmaktan korkuyor, yahut oldukça sakilsiniz, görür görmez tabanları kaldırmıya mecbur oluyor... Her iki takdirde, âşıkınızı kendinizden uzaklaştırmamak çaresi, makiyajınızı değiştirmektedir. Güzelseniz çirkin, sakilseniz zarif görünmiye çalışınız!

★

İzmirde R. Bilâllar:

«Güzel, terbiyeli bir kızla tanıştım. Biribirimizi çılgınca seviyoruz. Kendisini hayat arkadaşı yapmak istiyorum. Meseleyi amcama açmak mecburiyetindeyim, fakat buna bir türlü cesaret edemiyorum.. ne yapayım?»

CEVAP:

Meseleyi amcanıza açamadığınıza göre kızı pek de çılgınca sevmiyorsunuz demek. Çılgınca sevseydiniz meseleyi yalnız amcanıza değil, Leylânın Mecnunu gibi, bütün dünyaya ilân ederdiniz. Her neyse... Biraz daha bekleyiniz, hakikaten dediğiniz doğru ise, kızı çılgınca sevdiğinize dair kalbinizde tam bir kanaat hâsıl olursa, hemen amcanıza gidiniz, deyiniz ki: «sizin heybetinizden, dehşetinizden, hiddetinizden nekadar ürktüğümü bilirsiniz. Buna rağmen size bir kızı sevdiğimi, onunla evlenmek istediğimi söylemekten çekinmiyorum. Onu nekadar çılgınca sevdiğimi bu cesaretimden anlıyabilirsiniz. Yoksa korkunç huzurunuzda ağız açmak benim ne haddime? Görüyorsunuz ki, bende hafif tertip çılgınlık alâmeti var. Siz ya bu arzumun yerine gelmesine muvafakat edersiniz, o zaman ben aklımı, başımı toplarım, yahut arzuma muhalefet gösterirsiniz, o zaman da tımarhanelik olurum... Olbapta emrüferman efendimizindir!» dersiniz. Elbette muhterem amcanız, deli bir yeğeni akllı bir yeğene tercih etmiyecektir!

★

Bafrada C. Çakmak:

«Futbola çok meraklıyım, fakat bulunduğum yerde futbol hevesi yok, ne yapayım?»

CEVAP:

Hemen Allaha şükredip rahatınıza bakınız. Ne vücudunuz sakatlanır, ne sıhhatınız alt üst olur, ne de maç günleri sağdan, soldan hakaretler, tehditler işitmiye fisebilillâh mahkûmsunuz!

Cehennem zebanisi — Harp kardeş, artık kâfi.. fazla gönderme, bizim taraf komple!..

Sivasta L. M. T.

«Kadınlar niçin çok konuşur? Bazı kadınlarda niçin bıyık çıkar da sakal çıkmaz? Bob stil ne demektir?»

CEVAP:

Kadınlar çok konuşsa bile tatlı konuşur, siz hemen erkeklerin gevezesinden sakınınız: bu bir. Bazı kadınlarda bıyık çıkmasının sebebi, her sahada, erkeklerle boy ölçüşmelerinden ileri geliyor; kadınların bir kısmı hal ve tavriyle, bir kısmı da akıl ve zekâsiyle bu müsabakaya atılırken geri kalan kısmı da bıyıklarını öne sürüyor. Sakal çıkmamasının sebebi, sakalı ele vermemek içindir: bu iki. Bob, malûm olduğu üzere, bir poker fişi demektir; stil de tarz, nevi manasına gelir. Şu halde Bobstil, fişnevinden, fiş kabilinden, daha kestirmesi, bir fişlik demek oluyor, eskiden böyle lerine dörtlük derlerdi: oldu üç...

★

İzmirde A. Şen:

«Vicdan sahibi bir kızla evlenmek istiyorum: vicdan sahibi bir kız nasıl olur? Vicdan kızın neresindedir? Vicdan kelimesinin mânası nedir?»

CEVAP:

Vicdan kelimesinin mânasını, vicdanın nerede olduğunu bilmedikten sonra vicdan sahibi bir kızla ne diye evlenmek istiyorsunuz? Vicdan sahibi bir kız yerine, cüzdan sahibi bir kız arayınız!

★

Caddebostanında Y. Altan:

«On yedi yaşındayım, yaşıtım bir kızı seviyorum, fakat kendisine bir şey söylemedim. Her gün görüşüyoruz, onu görmediğim dakika dünya başımda zindan... Bir taraftan da istikbalimi düşünüyorum, bana yol gösteriniz. Bir de ressam Ramiz Tombul Teyze ilhamını nereden alıyor?

CEVAP:

Seviştiğiniz, anlaştığınız bir kız, her zaman, size hayat arkadası olabilir: tahsilinizi ikmal ve istikbalinizi temin etmek şartile... Zaten çoğu gitmiş, azı kalmış. Yalnız, güzel niyetinizi kendisine açınız ve ondan sonra da derslerinizle meşgul olunuz... Ressam Ramiz. Tombul Teyze ilhamını, bana kalırsa şeker çuvalı ile pamuk çuvalından almıştır.

Akıl Hocası

Bunu duydunuz mu

TRENDDE GECE

Kompartımandaki altı yolcu perdeleri kapadı, ışığı söndürdü. Başbaşa, omuz omuza uykuya vardı.

Üstlerinde, altlarında, yanlarında mütemadiyen demirler takırdıyor, tahtalar gıcırdıyor, korkunç bir zelzele sarsıntısı ile vagonun her çivisi ayrı aürı ses veriyordu.

Fakat bunlardan hiç biri kapının yanında oturan şişman bir yolcunun gitgide artan horultusu kadar mahvedici değildi. O ağzını açtığı zaman korkunç bir mızıka borusunu üfler gibi sesler çıkıyor ve yolcular yerlerinden fırlıyorlardı. Nihayet dayanamadılar. Aralarından biri horlıyan yolcuyu dürterek uyandırdı:

— Bayım, dedi, vagon arkadaşlarınızın ricaları var. Uyurken fena horluyorsunuz.

— Benim horlamamam için tek bir çare var. Uyumadan oturmak. Fakat o zaman da bana yazık olur.

MEKTEP, KİTAP, KÂTİP, MEKTUP..

Kitaba bitki dediler tutmadı, kâtibe yazğan adı verdiler olmadı, mektuba da buna benzer bir kelime buldular, unutuldu.. Fakat mektep, okul oldu gitti!

Ayni kökten gelen bu yabancı kelimelerin üçü daima dilimizde gezdiği halde dördüncüsünün ağıza alınmamasının sebebini aradım ve buldum: Devlet kuvveti!

Mektep tabelâlarının okula çevrilmesi, resmî tezkerelerde okul yazılması, mektep kitaplarının okul kitabı olması, nihayet mektebi okul yaptı. Devlet otoritesinin ne büyük kuvvet olduğunu bu misal de gösteriyor, başka misaller de: ilim, âlim, malûm yerinde duruyor, muallim öğretmen oldu.. Devir, devran, idare eski halinde; müdür, direktör oldu!

Bakalım, bunları toptan ıslah etmek ne zaman mümkün olaca?..

★

OTOMOBİL

Benzin litre ile veriliyormuş, bunun için otomobiller rahat rahat işlivemiyormus. Halbuki İstanbulda son günlerdeki otomobil bolluğu gittikce göze çarpıyor. Yalnız şehirde vızır vızır işliyenleri değil, Arnavutköy gazinoları önünde sıra sıra nöbet bekliyenleri, Yeşilköye, Büyükdereye kadar uzananları da görüyoruz. Bu bolluğa litre mi dayanır? Herhalde gözü açık şoförlerimiz bir benzin madeni keşfetmiş olsalar gerek!

Geçende konuşuyorlardı:

— Otomobillerin resmî, gayri resmî zamlarından sonra ben müdhiş surette tasarruf etmiye başladım...

— Nasıl olur? Şoförler bilâkis müşterileri soyup sovana çeviriyor diye bir rivayet var!

— Atalar sözünde diyor ki: «kırk harami bir yere gelse bir çıplağı soyamazlar!»

— Ne demek istiyorsun?

— Otomobile binmemek suretile israfın önünü alıyorum!

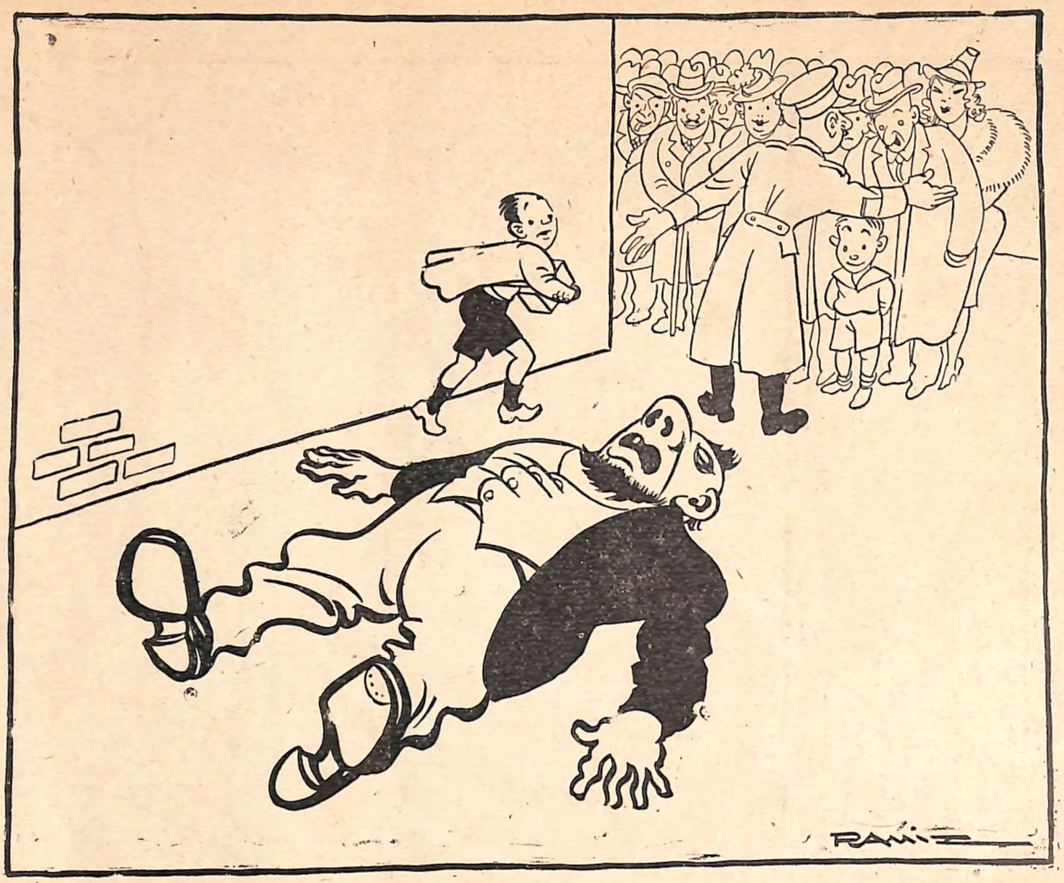

Bekçi — Toplanmıyalım bayım, toplanmıyalım.. Bir şey yoh, Salamon elinde gutu ile çocuğu görünce ianeci sandı da bayıldı!..

MES'ELELER

Barek Allah, nihayet bulup un meselesi
Çıktı meydana bugünlerde odun meselesi!
Okadar çok ki, şunun derdi, bunun meselesi,
Bilemem, yok neye karpuzla kavun meselesi?

★

Kediler kuyruğa hasret kalır, atler yelesiz,
Kalamaz beldemiz, Allaha şükür, meselesiz!
Bulsanız halline bir çare, azizim, hele siz,
Bitse artık şu güzel şehrin uzun meselesi...

★

Yedi şirin tepeden ufka bakan İstanbul
Yedi öksüzle bakımsız kalakalmış bir dul.
Derdi neymiş diye yarenliğe kalkışma, oğul,
İşte yağ derdi, kömür derdi, sabun meselesi!

★

Çift ayak sahibi olmak bir eziyyet, bir eza,
Kırkayak olsa da insan başa çıkmaz, faraza.
Dört tekerleklilerin zulmü da bir başka ceza,
Beni sarmakta düşündükçe cünun meselesi.

★

Var mı bir tavsiyesiz mevkii mahsusa giren,
Biletin varsa buyur: işte vapur, işte tren!
Sap olursun yine bir baltaya sen, Çamdeviren,
Halledilsin hele evlât ve torun meselesi!

ÇAMDEVİREN

— Bukadar kart göndereceklerine bir tane genç göndersele rdi daha makbule geçecekti!..

HARP JAPONYAYI GIDIKLIYOR..

Harp — Tatlı hülyalardan uyan artık, yakında şafak atacak!..

PAŞA HAZRETLERİ

Şükrü, hayatında ilk ve son zekâ eserini, memuriyete girerken gösterdi. Bir gün Divanyolunda gördüğü bir konak arabasının yanında durmuş, işi gücü olmadığı için araba ile atları uzun uzadıya gözden geçiriyordu; arabacı yüksek mevkiinde, uyku ile uyanıklık arasında mekik dokuyup duruyordu, belli ki, kapısının önünde pinekliediği konaktan çıkacak efendisini bekliyordu. Bir aralık arabacı tütün tabakasına el attı, evvelden sarıp hazırladığı bir sigarayı dudaklarına götürdü; işte o sırada, daha arabacı çakmağını çakmadan, Şükrü kutusundan çıkardığı bir kibriti hemen parlatıverdi, ve arabacıya uzattı...

Konak arabacısı, makamına kadar yükselen bu saygıdan, oldukça keyiflenmişti; keyfinden uykusu bile kaçtı. Kulaklarına kadar genişliyen ağzı ile Şükrüye sordu:

— Sen kimin nesisin?

— Evkaf ketebesinden Mehmet Ali efendinin oğlu Şükrü..

— Okur yazarlığın var mı?

— Mahmudiye rüştiyesini bitirdim, hüsnühattan sınıfın birincisi idim!

— Ne istesin?

Şükrü, kulaklarına kadar kızardı:

— Kalemlerde boş masa yok; babam göz kulak oluyor... Bir iskemle boşaldığı zaman bana haber verecek!

Arabacının yeni bir sualine meydan kalmadan konağın kapısı açıldı, içerden yelpaze sakallı, iri göbekli, kelli felli bir zat çıktı. Arabacı yerinden kımıldadığı sırada Şükrü arabanın kapısını beyefendiye açıyordu. Muhterem zat, arabanın basamağında bir saniye durakladıktan sonra arabacıya:

— Delikanlı kim oluyor?

Dedi. Arabacı, mevkiinde ayağa kalkmış, el pençe duruyordu:

— Hemşerilerden Ali efendinin mahdumu Şükrü köleniz..

— İşi, gücü?

— Sayenizde olacak, paşam!

Muhterem zat, Şükrüye baktı:

— Terbiyeli bir gence benziyor..

Arkasından ilâve etti:

— Defterhakani müsteşarı beyefendi hazretlerine tarafımdan selâm ve takdimi ihtiram edersiniz, eşref saate rasgelmişse işiniz olur!

Arabaya girdi, kapıyı kapattı, arabacı atları kamçılayınca araba Babıâli istikametinde ilerlemiye koyuldu.

Şükrü, hem seviniyor, hem düşünüyordu. Beyefendi hazretlerine selâm götürecekti amma kimden? Ne selâm verenin, ne de selâm alacak olanın adından haberi yoktu. Fakat, mademki sabahleyin kısmeti açılmıştı, fırsatı kaçırmamak gerekti. Hemen soluğu Defterhanede aldı. Müsteşarın odacısına baş vurdu:

— Müsteşar beyefendi hazretleri buradalar mı?

— Burada olmuş olmamış, sana ne?

Şükrü cesaretini kaybetmedi:

— Kendilerini göreceğim, paşa hazretlerinden selâm getirdim..

— Paşa hazretlerinden mi?

— Evet!

Odacı hemen Şükrüyü müsteşarın huzuruna çıkardı:

— Paşa hazretleri tarafından geliyor!

— Buyursun.

Odacı çıktı, Sükrü ile müsteşar karşı karşıya kaldılar. Beyefendi hazretleri sordu:

— Paşa hazretleri ne buyurdu?

— Bendelerini bir kaleme çırağ buyurmanızı..

Şükrü nasıl paşa hazretlerinin ismini öğrenmiye cesaret edememişse müsteşarın da bunu sormıya dili varmıyordu. Yalnız:

— Paşa hazretlerinin emri ülül'emirdir!

Dedi ve derhal evrak müdürünü çağırdı, Şükrüyü gösterdi:

— Paşa hazretleri tarafından geliyor.. Kendisine hemen münasip bir vazife verin!

Şükrüye sabahleyin kapının yanında bir iskemle bir masa verdiler; fakat öğleye doğru bir masa daha terfi etti. Paşa hazretlerinin tavsiye ettiği bir delikanlı öyle kapı eşiğinde oturamazdı.

Müsteşar akşam üstü müdürden Şükrüyü sorunca aldığı izahattan memnun olmadı:

— Paşa hazretlerinin tavsiye ettiği bir gence çırağ muamelesi yapmak yakışık almaz. Hemen bir mübeyyizliğe nakledin iz!

Ertesi sabah, ilk müsveddeyi beyaza geçirirken evrak müdürü geldi:

— Müsevvit oldunuz!

Şükrü bir hafta sonra hulefadan, bir ay sonra başkâtip, bir sene sonra da mümeyyiz olmuştu. Canı terfi etmek istediği zaman ağzından bir «paşa hazretleri» çıkıyordu ve arkasından hemen bir kademe yükseliyordu.

Bu meçhul paşa hazretleri Şükrüyü memuriyette ilerlettikçe ilerletiyordu. Hele müdür olduktan sonra sakal da koyuverince büsbütün tesiri arttı, paşa hazretlerine bir de sakal ilâve olmuştu. Rütbeler, nişanlar, ihsanlar birbirini takip ediyordu.

Nihayet bir gün o da vükelâ listesine girdi, nazır oldu, koltuğuna oturur oturmaz müsteşarını çağırttı. Yaşlı başlı müsteşar, karşısında henüz sakalına kır düşmemiş nazırı görünce yarı hayretini, yarı hulûsunu izhar için:

— Maşallah, böyle genç yaşta böyle yüksek bir makama terfiiniz hakikaten ve hassaten..

Diye nutka başladığı sırada nazır sözünü kesti:

— Sayenizde oldu, paşa hazretleri!

Hakikaten hâlâ adını bilmediği müsteşarının tavsiyesi, kendisini nazır makamına çıkarmıştı!

Papağan

Azrail — Söyle, neden bukadar geç kaldın?
Merhum — Kabahat bende değil, doktor geç geldi.

50 Türk Büyüğü

İkinci tabı da çok kısa bir zamanda memleketin bütün okur yazar kütlesi tarafından kapışılmış ve elimizde mevcudu pek az kalmıştır. Yedigün müessesesi tarafından büyük emek sarfile gayet güzel bir şekilde hazırlanan ve nefis bir surette basılan bu eseri bugünkü kâğıt ve matbaa levazımatı buhranı içinde meydana getirmenin imkânı yoktur. Bu müstesna eserden mutlaka bir tane edinmelisiniz. Ciltli 125 kuruştur.

MODEL

Bu aylık moda mecmuasının teşrinievvel sayısı intişar etmiştir. Bütün kış modellerini ihtiva eden bu güzel mecmuayı tetkik etmeden terzinize siparişte bulunmayınız.

ANKARA MEKTUBU

Kömür derdi

Artık herkes kış kaydında. Bu sene pastırma yazından da eser yok. Galiba kış geçen seneki hafifliğinin acısını çıkaracak. Yani erken gelip geç gidecek. Sokaklarda sık sık kömür yüklü kamyonlara ve arabalara raslanıyor. Hiç yok denecek bir fiyat farkı ile istediğimiz kadar kömür bulabiliyoruz. Hattâ, kimimiz sömikok, kimimiz de Karabükü alıyor, yani keyfimize göre kömür seçiyoruz. İnşallah sefayi hatırla yakmak da nasip olur ve olacaktır.

Kömür, dedim de aklıma geldi. Her yerde bulunur da, Ankarada da külhanbeyi bulunmaz mı? Sekiz on sene evvel köşe bucakta gaz tenekelerile piyasadan ucuza kömür satılır ve rasgelenler de alırdı.

Tıpkı eski kaçak tütünü satışına benziyen bu ucuz kömürün hikâyesi duyuldu. Bir takım külhani hamallar istasyonun arkasındaki kömür depolarının yoluna yakın tarlalara birer baş siperi yapmışlar ve yanlarına biraz taş toplamışlar, Geçen kömür yüklü arabaların arabacılarına yarı şaka yarı ciddî taşları veriştirip duruyorlar.

Arabacı arabadan inmiye üşeniyor ve:

— Yapmayın ulan!

Diye bağırıyor ama, ötekilerin bu söz tehditlerine aldırış ettikleri yok. Yine taş atmakta berdevam.

Nihayet arabacılar dayanamıyorlar ve babasının malı olmıyan kömürleri, arabadan alıp alıp çocuklara mukabele ediyorlar.

Bunlar çocuklara isabet etmiyor, çünkü çocukların başları bu kömür yağmuru esnasında siperlerindedir. Sağnak geçince kömürleri toplayıp tenekelere dolduruyorlar, hadi babam satışa..

Eloğlu bu! içinde doğrusu da var, iğrisi de, külhanisi de..

★

BİR ANKARA TİPİ DAHA:

Adı Mesut ve galiba, daima çengü çagâne içinde demgüzâr olduğuna göre, herhalde kendi de mesut. Radyonun direklerinden ve santralın pilânlarından en mühimmi.

O, radyomuzun servinazı, musiki ilminin serefrazı ve bestekârların hemrazıdır.

Şarkıları takdim ederken uzun söylemese dünyanın en tatlı adamlarından biridir. Fakat herkes cünbüş beklerken pişmiş aşa su katar vaziyette uzun uzun traşı pek de çekilmiyor doğrusu. Ama diyeceksiniz ki, sözü boyu ile ölçülüdür. Boyunun uzunluğu lâtif ama, sözünün uzununa tahammülümüz yok vesselâm.

Mesut Cemil, çaldığı çalgıları boyuna göre uzunlarından seçmiştir. Meselâ kendileri tanbur ile viyolonsel çalar, lâkin müsaadesile kendisine bir daha tavsiye edelim ki, kavlinin uzunluğunu, kamet ölçüsünün hiç olmazsa yarısile endazelesin.

Hazretin işi her an ya heydir, demiştim. Hani gözümüz yok ama imreniyorum doğrusu. Hangi şairdir bilmem, işte onlardan birisi, sarayda dünya ile alâkası olmayıp, yiyip içip yan gelen Mesut adlı bir haremağasına bakmış bakmış da; Mesut, benim bahtı siyahım sen olaydın, demiş. Hazretin daima çalgı çığırtı içinde geçen hayatına bakıp benim de:

— Mesut, benim bahtı siyahım sen olaydın!

Diyeceğim geliyor. Fakat, maalesef o hassasiyet, o incelik bizde yok. Bu meslek de o ruha yakışıyor doğrusu.

Mesut Cemilin dünyada bir kederi vardır, o da yeni hâsıl oldu. Bu kederinin sebebini hepimiz biliriz: «Bico» adlı çocuğun babası olmak..

Bu kederini umumîleştirerek tahfif etmek istediğindendir ki, hazret radyoda zaman zaman şöyle bağırmaktadır: «Sen de bico, ben de bico, heyy!!»

★

SAHİL YARAMIŞ:

Ajans muharrirlerinden Kerami Kurtbay'ın nezleden biraz yüzü şişmişti. Ressam Şevket dağ geçen gün kendisine rasladı ve sordu:

— Maşallah oğlum Kerami tebdilhava mı yaptın, ne yaptın? Seni şişmanlamış görüyorum.

Bu görüsü hakikat zanneden Kerami söyle cevap verdi:

— Vallahi üstat, çoktandır doktorlar bir müddet sahilde oturmamı tavsiye ediyorlardı. Ben sahile gidemedim ama, sahil bana kadar geldi de galiba işte o yaradı.

Şevket Dağ hayret etti:

vasını yapıyor işte; bizim Ajans binasının karşısındaki havuza

— Sahil insanın ayağına gelir mi?

Kerami izah eyledi:

— Allah bu, garip kuşun yusu salıverdiler ya, onu demek istiyorum.

★

YENİ BİR ŞİİR OKUMA TARZI:

Bitişik evden acayip sedalar geliyordu. Şair Feridun Tülbentçi:

— Galiba radyoda şiir okuyorlar, dedi.

Şair Kudsi Tecer:

— Neden anladın?

Diye sordu. Feridun:

— Yahu sen nev icat şiir inşadını duymadın mı hiç? O, kâh haletinezi'deki hastanın son nefesi kadar yavaş, kâh etinden et koparılmış acuze feryadı kadar dik sesle yapılan bir inşattır ki, işte şu işittiğimiz seda o olsa gerek..

Fakat Feridun yanılmıştı. Biraz sonra anladılar ki bu, komşunun kundakdaki çocuğun ağlamasıdır.

★

DUYULDU İSPANAĞIN FAZİLETİ:

Hikmet Tuna pek hiddetli idi, Sait Çelebiye rasladı ve dert yandı:

— Yahu, sabahtanberi ispanak arıyorum, hiç bir sebzecide yok. Doktor Galip Atanın radyoda ispanak salatasının faydalarından ballandırarak bahsedişindenberi herkes ispanağa hücum ediyor.

Sait Çelebi sordu:

— Peki, sen ne yapacaktın ispanağı, bukadar ehemmiyetle arıyorsun?

Hikmet cevap verdi:

— Hiç, ben de salata yapacaktım..

Zaparta

— Tabiata, güzele âşık olmıyan sanatkâr olamaz..
— Demek, sanatkârlarımız âşık oldukları için tabiatın, güzelliğin karşısında saçmalıyorlar!..

FIRINCI İLE BAKKAL

Cürmü meşhut mahkemesinde:

Fırıncı: — Bay reis, komşum bakkaldan şikâyetçiyim. Başkalarına neysene, fakat bana bu hileyi yapmamalıydı. Eve götürmek için çırağımla iki kilo sadeyağ aldırdım. Şu huzurunuzdaki paketi getirdi. Teraziye koyup tarttım. Tam yarım kilo eksik. Yağın ipini çözmeden polisi çağırdım ve meseleyi adil mahkemeniz huzuruna getirdim.

Hâkim polisi dinledikten sonra bakkala sordu:

— Ne dersiniz? Söyledikleri doğru mu?

Bakkal cevap verdi:

— Doğru, fakat bir yanlışlığa kurban gittim.

— Nasıl şey bu?

— Sersem bir çırağım var. Gramları yanlışlıkla bir yere sokmuş. Aradım bulamadım. Fırıncıdan iki kilo ekmek getirtmiştim. Gram yerine onları terazinin bir gözüne koyarak tarttım. Onun gibi ben de ekmekleri mahkeme huzuruna getirdim. Bir terazi getirip tecrübe edersiniz, ekmeklerle yağın tartısı birbirini tutmazsa cezama razıyım.

★

BİR KIRTASİYE İNCELİĞİ

Mektebin muavini müdürün odasına koşarak haber verdi:

— Aman bay direktör! hâdise var. Ahçı yamaklarından birinin ayağı nasılsa bulaşık çukuru mecrasına girmiş, bir türlü çıkarmak kabil olmuyor.

Müdür hemen kaza yerine koştu. Yaptığı inceleme neticesinde taşın bir tarafını kırmadan ayağı kurtarmak kabil olamıyacağına hükmetti. Fakat bu da herhangi bir kimse tarafından kolayca yapılması kabil olmıyan bir ameliyattı.

Civardaki bir taşçı ustasına haber gönderdiler; adamcağız âletlerile beraber geldi ve taşın bir köşesini yontarak yamağın ayağını çıkardı.

Bu iş için ustaya yüz elli kuruş ücret vermek lâzımdı.

Müdür bu parayı mektep bütçesinin müteferrika faslından verdi ve senedi taşçı ustasına imzalattı. Fakat bir ay sonra divan, müteferrikada «ahçı yamağının ayağının mecradan çıkarılması» diye bir madde bulunmadığından senedi reddediyor ve yüz elli kuruş müdürün zimmetine geçiyordu.

Kırtasiye inceliklerini bilmiyen bir adam olmasa müdür bu parayı kesesinden öderdi. Fakat o yirmi beş senelik tecrübeli bir idare adamıydı. Derhal taşçı ustasını çağırtarak senedi şu şekle soktu: «mutfaktaki bulaşık çukurunu, içine kaçan bir ahçı ayağını çıkararak açıp temizlemek hizmetine mukabil ..... mektebi idaresinden yüz elli kuruş aldım.»

Söylemiye hacet yok ki, divan usulüne uygun olan bu senedi derhal tasdik ediverdi.

★

MÜSAVAT BAHSİ

Müsavattan bahsediliyordu.

Bir yaşlı arkadaş:

— Hürriyeti anlarım, dedi, fakat müsavat maddeten imkânsızdır. Tabiatta böyle şey yoktur.

Bir genç arkadaş itiraz etti:

— Ne söylüyorsunuz? Hele tabiatı karıştırmakta büsbütün haksızsınız. Meselâ sizin de, benim de bahçemiz var. Yağmur suyu ile güneş ışığı her ikimizin bahçesine müsavi miktarda düşmüyor mu? Demek ki tabiatta müsavat var. Memleket idaresinde de buna bir imkânsızlık görmüyorum.

Yaşlı arkadaş gülümseyerek cevap verdi:

— Haklısınız. İkimizin bahçesine de güneş ve yağmur müsavi miktarlarda düşüyor. Ancak şu var ki, sizin bahçeniz zerzevat ve meyva ağaçları ile doludur. Benimki yalnız toprakla.

— Nişanlıma bir bayram hediyesi de mi almıyayım, bunu nasıl yaparım?..
— Çok basit, birkaç günlük bir dargınlık icat edersin!..

ON DÖRDÜNCÜ DAVETLİ

Bay o gece dostlarını iftara çağırmıştı. Top atıldığı zaman misafirlerini sayarak:

— Eyvah, dedi, davetlilerden biri gelmedi. On üç kişiyiz.

— Ne çıkar? dediler.

O ellerini kaldırarak ve korkmuş gibi tavırlar alarak:

— Allah esirgesin, dedi. On üç rakamı uğursuzdur. Başıma bir şey gelir. Aç kalmıya razıyım sofraya oturmam.

Davetliler arasında mahalle camisinin imamı da vardı:

— Aman bay yapma, dedi.

— Yapması yok, başımdan korkarım. On dördüncü sandalyeyi katiyen boş bırakamam.

On iki saat açlıktan sonra sabrı kalmamış olan imam, gözüne ilişen bir bebeği yakalıyarak:

— On dördüncü sandalyeye bunu oturturuz dedi. Eli de var, ayağı da var; kası, gözü, ağzı, burnu da var. Bunun insandan ne farkı olur ki?

Bay: — Vardır hocam vardır, dedi, her şeyi var ama bizimle yemek yemez.

İmam: — Sen hiç merak etme, dedi, önüne koyacağınız yemekleri onun yerine evel Allah ben yeyip bitiririm, bir kırıntı bırakmam.

★

BAR DÖNÜŞÜ

Bardan çıkıyorlardı. Garson arkadaşının pardesüsünü giydirdikten sonra onunkini de tutmak istedi. Fakat o:

— Teşekkür ederim evlâdım teşekkür ederim, dedi. Pardesüyü garsonun elinden aldı ve bahşişini verdi.

Dışarda yağmur yağıyordu. Arkadaşı sordu:

— Neye pardesünü giymiyorsun?

— Köşe başını dönünce giyeceğim.

— Peki garson tuttuğu zaman neye giymedin?

O cevap verdi:

— Enayilik etme. Pardesü arkama uymaz da garson benim olmadığımı anlıyacak olursa ne yapardım?

★

ŞEKER BAYRAMI

Dinî bayramla millî bayram, üç senedenberi hemen baş başa geliyor: Önce biri ötekinden bir adım ilerideydi, sonra beraber oldular; şimdi öteki bir adım öne geçiyor..

Yeryüzünün yılda bir bayrama hasret kaldığı son zamanlarda bize haftada iki bayram yaşatan yaman kısmete ve Atatürkün dediği gibi İnönünde Türkün makûs talihini yenen kahraman İsmete şükürler olsun. Bu yüzden değil mi ki, Şeker bayramlarını ağzımızın tadı ile kutluyoruz?

BİR TAŞLA BİR SÜRÜ KUŞ...

MEMUR MAAŞLARI

Gazeteler, Cihan harbinden sonra, en fazla alâka uyandıracak hâdiseyi nihayet keşfedebildiler: Maaş meselesi!

Bu meseleyi henüz bu hafta ileri süren gazeteler, zekâlarını kullanmakta bir hafta kadar gecikmeseydiler, ne odun gürültüsüne, ne Hamlet patırdısına hacet kalmazdı. Böyle gül gibi paraya, pula dair mevzular dururken odun fiyatı ile Hamletin feryadına kim kulak asardı?.. Fakat yağın, pirincin, şekerin, sabunun yüzde bilmem kaç fark etmesi herhalde bir, iki haftalık bir iş değildir. Az maaşlı orta maaşlı, hattâ yüksek maaşlı memurları bile sıkıntıya düşüren bu yükselmeden müteessir olmıyanlar bulunduğu gibi fayda görenler de vardır, ve bu vaziyet başlıyalır bir, iki hafta değil, bir iki yıl oluyor. Öyle ise neden meseleyi bugün ortaya atıyoruz?

Çünkü pahalılığı hafifletmiye çare arayan maaş sahipleri, tasarrufa, gazete almamaktan başladılar!

★

RAKI

Arkadaşları sordular:

— Neşesiz duruyorsun, yüzünden düşen bin parça oluyor. Bir derdin mi var? Hasta mısın?

O cevap verdi:

— Sormayın, on beş gün evvel aklıma esti; bir gazinoya gittim, gece yarısına kadar durmadan içtim. Allah belâsını versin, bu sarhoşluk hakikaten çok zararlı şey.

— On beş gündenberi tesiri devam ediyor mu?

— Hayır.

— Peki bu nasıl şey böyle. On beş gün evvel içilen rakı bugün insana dokunur mu?

O derin derin içini çekti:

— O gece param yoktu borcumu veremedim. Gazinocu ahbapolduğu için ses çıkarmamıştı. Fakat ay bası olduğu için bugün karşıma dikildi, cayır cayır paraları aldı.

★

FALCIDA

Üç arkadaş meşhur bir falcıyı ziyarete gitmişlerdi. Bu, istikbali keşifte hiç şakası olmıyan bir adamdı, fakat hususiyeti falına baştığı müşterilerin bir tek sualine cevap vermekti.

Üç arkadaştan biri zengin olup olmıyacağını sordu, ilerde epeyce para kazanacağı fakat bunu kumarda kaybederek yine eski haline döneceği cevabını aldı.

İkincisi kaç çocuk sahibi olacağını merak ediyordu. Dokuz çocuğu doğacağını haber alarak başı göke erdi.

Üçüncü arkadaş nerede öleceğini sormuş ve bir derede boğulacağını öğrenmişti.

Falcının yanından çıktıktan sonra iki arkadaş üçüncüye sordular:

— Aptal mısın nesin yahu! Nerede öleceğini öğrenmekte ne istifaden var?

O cevap verdi:

— Aptal sizsiniz. Bundan sonra dere kenarına zinhar yaklaşmıyarak hayatımı kurtaracağım.

★

HAMLET

Şehir Tiyatrosu, dram kısmında Hamleti, komedi kısmında burjuva jantiyomu temsil etmek suretile, bizde temaşa mevsimini açtı. Böyle klâsik şöhretlerle işe başlaması bile yegâne tiyatromuzun hüsnüniyetini göstermiye kâfidir. Fakat, ne gariptir ki, bu hüsnüniyet büyük bir sui kabul ile karşılaştı: Temsili gördüğü akşamki fikirlerini söyliyen münekkitlerden tutunuz da temsilden iki hafta evvel hükümlerini veren müfekkirlere kadar bir hayli muharririmiz hücuma geçtiler... Hattâ bu hücum edenler arasında temsile gitmiyenler bile mevcut!

Hamletin temsili muvaffak mı, muvaffakıyetsiz mi, bilmiyorum, görmedim. Fakat tenkitleri okuduğum için söylüyorum: bu hücum pek yerinde değil. Hamlet henüz prova edilirken kalemini biliyenlere bakınca diyorum ki, bu nevi münekkitlere göre böyle temsil fazla bile!

Kitabı okumadan tenkit edenleri gördüktü, temsile gitmeden hücum edenlere de şahit oluyoruz. Neredeyse rüyamızda gördüğümüz bir eseri hakikatte varmış gibi tetkike başlıyacağımız zaman geliyor!

★

ÜÇ DEMOKRAT

Üç demokrat bir gazinoda buluşmuşlardı: birinin önünde votka, ikincisinin bardağında kokteyl, üçüncüsünün kadehinde viski vardı.

Viski içen dedi ki;

— Düşmanı yenmek için üç mühim unsura ihtiyacımız vardır: biri cephane, biri asker, biri de zaman..

Ötekiler bir ağızdan: «evet!» dediler.

Viski içen evvelâ kokteyl tiryakisine döndü:

— Sen cephaneyi verirsin..

Sonra votkacıya teveccüh etti:

— Sen de asker..

Ve sözünü bitirdi: «ben de zamanı vereceğim!»

★

MAHKEMEYE MÜRACAAT

Etliye, sütlüye karışmak âdetim değildir. Onun için suya, sabuna dokunan işlerde kendi fikrimi yormam, ötekinin berikinin sözüne kulak verir, duyduklarımı kaydederim.

Dün de mahut odun meselesinden bahsediliyordu, biri dedi ki:

— Odun fiyatını yükselten tüccarlarla mürakabe memuru mahkemeye verilmiş..

— Mahkeme bu davayı görmiye vakit bulacak mı?

— Neden?

— Eski valinin mütemadiyen beraet kazandığı halde mütemadiyen temyiz edilen davaları ile meşgul olmasından!

İspinoz

— Aramızdaki bu soğukluk ilâ nihaye devam edemez..
— Ne yapmamı istiyorsun?..
— Daha kaç kere söyliyeyim?.. Kürk bir manto istiyorum!

AKŞEHİR EFENDİSİ

Yazan: Ragıp Şevki

— 5 —

Birden sokak kapısı hızla açılıp kapandı, merdivenlerde telâşlı bir koşuşma duyuldu ve nihayet oda kapısı büyük bir gürültü ile açılarak eşikte Atike hatunun gölgesi göründü. Kadın, adamakıllı bastıran karanlıkta bir şey göremiyordu. Hemen duvardaki meşale demirinde bulunan çırayı aldı, ocağında ateşini üfliyerek tutuşturdu ve dönüp Hocaya baktı.

Kocası başından omuzlarına akmış çorbalarla put gibi duruyordu. Oda darmadağınıktı. sandıklar açılmış, dolaplar karıştırılmıştı. Arif ustanın oğlu nasıl anlatmışsa ev o halde idi.

Atike hatun kocasına doğru birkaç adım attıktan sonra ağlamalı bir sesle:

— Aman efendi, nedir bu hal! diye bağırdı.

Hoca oturduğu yerden birdenbire canlanarak ayağa kalktı:

— Haydi git, merkebe yem ver! İnadın sonu işte budur!..

Kadın birdenbire büyük bir hiddetle ayaklarını vurdu, tepindi, bağırdı, çağırdı. Fakat Nasrettin Hoca bu gürültüye hiç kulak asmadı.

— Haydi bağırma! yemeği de hazırla, akşam namazına geç kalmıyayım.

Atike hatun durmadan ağlıyordu. Ağlaması çorbayı ateşe koyuncıya kadar devam etti. Bereket versin ki, hırsız kapalı sandıkları açamamıştı. Açsaydı, bütün güzel elbiseleri, birkaç parça mücevheri, gelinlikleri hep gidecekti. Ama bunun acısını Hocadan pekâlâ çıkarabilirdi.

Kocası sofada abdest alırken Atike hatun da toprak tencerenin altına boyuna odun sokuyordu. Çorba fakır fakır kaynıyor, Atike hatun bu haşlama çorba ile Hocadan alacağı intikamı düşünüyordu.

Nihayet sofra kuruldu, Hoca bağdaş kurup oturdu. Kollarını sıvadı, göğsünü açtı. Serçe parmağı ile tuzdan bir parça aldı, sonra ağzına bir zeytin tanesi attı.

Karısı da çorba kâsesini koymuş, somurtkan bir yüzle Hocanın karşısına çökmüştü. Atike hatun çalınan eşyalara öyle dalmıştı ki, çorbanın haşlak olduğunu unuttu, tuzuna bakmak için bir dolu kaşığı ağzına attı, dili, damakları yandı ve o kızgın çorba olduğu gibi midesine indi. Atike hatun acıdan gözleri dopdolu bir halde kocasına baktı.

Hoca onun yüzünün kıpkırmızı kesildiğini, gözlerinden yaşlar aktığını görünce dayanamadı:

— Üzülme, çalınan eşyalar için ağlıyorsan, ehemmiyeti yok. Ben yenilerini alırım.

— Hayır, onun için ağlamıyorum.

— Ya niçin ağlıyorsun?

— Rahmetli anacağım, bu çorbayı çok severdi de, o hatırıma geldi. Onun için ağlıyorum.

Hoca başını sallıyarak önündeki kaşığı aldı, çorba kâsesine daldırarak ağzına attı, fakat bir anda taş keslidi: kızgın çorba ağzını yaktıktan sonra cehennem taşı gibi midesine inmiş ve gözlerinden yaşlar fışkırtmıştı.

Atike hatun onun kıpkırmızı kesildiğini ve gözlerinin yaşla dolduğunu görünce alaylı bir sesle:

— Ya sana ne oldu efendi, sen niçin ağlıyorsun? dedi.

Hoca birkaç kere yutkunduktan sonra hiddetle haykırdı:

— Uğursuz anan ölüp de senin gibi nâbekârın sağ kaydığına ağlıyorum!

Ve bir anda sofradan fırladı, cübbesini sırtına, eski kavuğu başına geçirdi, hiddetle evden çıktı.

Neydi bugün başına gelenler? Sabahtanberi işi hep aksi gidiyordu. Kendisile karısının inadı yüzünden evi soyulmuştu. Subaşı ile arası açılmış, camide vaiz edemez olmuştu. Bugün uğursuzluk ensesinden inmiyordu amma, artık bunun hakkından Allah gele!

Nasrettin Hoca hiddetle bir kaç sokak geçtikten sonra Hacı Murtazanın çardağı önünde durdu. İçerisi hıncahınç kalabalıktı. Bir takım uğultular da geliyordu. Kapıya yaklaşıp içeriye baktığı zaman, kasabalının hararetli hararetli bir şeyler konuştuğunu gördü. Kapı kanadını itti, içeriye girdi. Kalabalık onu görünce hep bir ağızdan: «hah!» diye bağırdılar.

Ekmekçi Süleyman koşup Hocanın elini öptü:

— Sen sağ ol Hocam, Allah da ölenlere rahmet vere!..

— Hayrola! kim bu?

— Subaşı..

Nasrettin Hoca yerinden sıçradı:

— Subaşı mı? Öldü mü? Ne zaman öldü?

— İki saat var, büyük medresenin önünden geçerken birden yere düşmüş, can vermiş. Kalbi varmış!

— Allah Allah! Allah Allah! Allah Allah!..

— Evet, Subaşı bizim mahalle halkındandır Hocafendi. Yarın kaldıracağız. Mahalleli görüştük, hepimiz sende karar kıldık. Sen telkin vereceksin.

Nasrettin Hoca birdenbire ellerini kaldırdı:

— Yoo, dedi, başka bir hoca bulun! Subaşı benimle kavgalıdır, sözümü tutmaz.!..

Ve Ekmekçi Süleymanı hayretler içinde bırakarak döndü, camiye girdi. Üzerlerinde kandiller yanan cemaat kalabalığı içinde eteklerini sallıyarak geçti ve namaza durdu.

Fakat aklı fikri Subaşında idi. Zavallı adam onun bir bedduası ile gümbür gümbür yıkılıp gitmişti. Allahın bukadar dua kabul eder olduğunu, fakir bir kulunun bedduasını bukadar çabuk yerine getireceğini bilseydi, Hoca Subaşı için okadar fena düşünmiyecekti. Amma, Akşehirde Subaşının zulmüne uğramadık kimse de kalmamıştı. Belki de bu Allahın cezası idi.

Nasrettin, bir aralık çalınan eşyaları ile Subaşının ölümü arasında bir münasebet buldu. E, Subaşı ölmemiş olsaydı, Hocanın eşyalarını bulmak değil, hırsızı ikinci defa evi soymıya teşvik ederdi. Halbuki şimdi yerine gelecek yeni bir Subaşı pek âlâ hırsızın hakkından gelebilirdi.

Bütün namaz esnasında Hoca yatıp kalkarken, güzel sesile s?reler okurken hep bunları düşündü. Nihayet namaz bitti, geçip kürsüye çıktı. Vaiz mevzuunu da bulmuştu. Hırsızlardan bahsedecekti.

— Ey cemaat, bu akşam size ne söyliyeceğim bilir misiniz?

Daha ikindidenberi hazırlanmış, bir sürü cemaatı da kendi-

Bayan — Annem geldi elini bile öpmedin...
Bay — Zararı yok, giderken iki elini birden öperim!..

lerine uydurmuş olan muziplerden birkaçı seslendi:

— Kimimiz biliriz, kimimiz bilmeyiz!

Hoca bir anda uyanarak bu cevabın hazırlanmış bir cevap olduğunu anladı. Öğle ve ikindi namazlarındaki müşkül vaziyetinden kurtulmak için verdiği garip cevapların şimdi acısı çıkıyordu. Etrafına bakındı. Bütün gözlerin: «hah, Hoca sıkıştı, şimdi ne yapacak bakalım!» der gibi parladığını gördü.

Sükûnetle dedi ki:

— Pekâlâ, öyle ise bilenleriniz bilmiyenlere öğretsin!

Kalabalıktan birkaç kişi gülmek istedi, fakat kendilerini çabuk tuttular. Nasrettin kürsüden inip gitmek için davrandı. Fakat en önde bulunan Beyaz Eyüp efendinin kendisinden evvel kalktığını, kaşlarını çatarak kendisine baktığını, sonra da hiddetle dönüp cemaat arasından dışarı çıktığını gördü.

Herkes bir Hocaya, bir de Beyaz Eyüp efendinin çıktığı tarafa bakıyordu.

Nasrettin Hoca çıkmaktan vazgeçerek oturduğu yerde sinirli sinirli sallandı, sonra:

— Ey müslümanlar, diye bağırdı. Oğlunuz olursa zinhar adını Eyüp koymayın. Zira halkın dilinde çokça söylene söylene söylene ip olur!

Hoca böylece Beyaz Eyüp efendinin arkasından halkı güldürdükten sonra hayvanlar hakkında uzun bir vaize başladı. Fakat diline aldığı her hayvan ya eşek, ya katır, ya domuz, yahut da öküzdü. Böylece Beyaz Eyüp efendinin gazubane bakışlarından intikam alıyordu. Onun ne koyu sofu, nasıl aksi ve bozguncu olduğunu biliyordu. Bu yüzden de evvelce için için beslediği hoşnutsuzluğu meydana vuruyordu. Beyaz ayılardan bahsediyor, boz eşeklerden söz açıyordu.

Bir aralık gözleri cemaat içinde dolaşırken birdenbire Eyüp efendinin koca kafasını, hiddetten pırıl pırıl yanan gözlerini gördü. İçinden: «kerata, dönüp de gelmiş!» diye düşündü. Sonra da lâfı değiştirmek için dedi ki:

— Ey kardeşler, cenabırabbelâlemine şükredin ki, deveye kanat vermedi. Yoksa damlarınızı başınıza yıkardı!

Kalabalık artık gülmesini tutamadı, Beyaz Eyüp efendi ise kan beynine sıçramış bir halde dışarı fırladı.

Hoca bu zorla zaptedilmiye çalışılan gülmeleri durdurmak için sesini yükseltti:

— Kadimden âdettir. Her kim dünyaya bakar da hallinde müşkülât çektiği bir mesele ile karşılaşırsa bunu ulucalarına sorar. Şimdi ey müslümanlar, düşünüp da halledemediğiniz bir şey varsa bana sorun.

Kalabalıktan bir ses yükseldi:

— Hocafendi, sabah olunca halkın kimi o yana, kimi bu yana gider. O neden o?

Nasrettin Hoca küçük sakalını parmakları ile kaşıdı, düşündü ve birden canlandı:

— Eğer hepsi bir tarafa gitse dünyanın müvazenesi bozulur, devrilir!..

Bir başka ses yeni bir şey sordu:

— Benim sık sık gözüm ağrıyor, Hocafendi. Ne ilâç kullanayım?

Hoca buna da çabucak cevap buldu.

— Geçenlerde benim de dişim ağrıdı, çıkartmaktan başka hiç bir ilâç kâr etmedi!

Artık önüne gelen bir şey soruyordu. Hoca hepsine de cevaplar yetiştiriyor, fakat hakkından gelemediklerine, âciz kaldıklarına verdiği karşılıklar yeni gülmelere vesile oluyordu. Kalabalığın içindeki bön ve cahiller bu cevaplara karşı derin derin düşünceye dalıyorlardı. Zeki ve uyanık olanlar ise tatlı tatlı tebessüm ediyorlar, yahut bir anda kendilerini zaptedemeyip ağızlarından ses kaçırıyorlar, o zaman da öksürüklerile bu saygısızlıklarını örtmiye çalışıyorlardı.

Nihayet vaiz bittiği zaman cemaat pür neşe dağıldı. Hoca ise kapıdan çıkarken İmatla burun buruna geldi:

— Ulan, sen nereden çıktın?

— Geldim Hocafendi..

— Hoş geldin, ne var ne yok Hortuda?

— Selâm getirdim Hocafendi. Bağı da, büyük Sarıkızı da sattım.

— Sarıkız süt veriyor mu hâlâ?

— Veriyor ama azalmış,. Ağanın Mustafa..

— Şimdi bırak, evde konuşuruz.

İmat bir ay vardı ki, Hortu köyüne gitmişti. Nasrettin Hoca İmadı babadan anadan kalan son iki parça mirasını, küçük bağ ile ihtiyar ineği satmıya göndermişti. — **Arkası var** —

— Yeni hizmetçiyi ne yaptın?.. — Kocam görür görmez bu bir pırlanta dedi, ben de hemen sattım!..

BALIK YİYELİM

(5 nci sayfadan devam)

Balıkçılardan sonra çaresiz yine kasaba doğruldum. «Yapsan yapsan bana koyun diye keçi satıp birkaç saat barsaklarımı rahatsız edersin» dedim.

Şimdi tramvayda «balık ye» tavsiyesini okuduğum zaman kalemi çıkararak altına «güzel ama balıkçının elinden nasıl alayım. Bu yaştan sonra tabiatmı tahsil edeyim?» diye bir şey yazmak istiyorum. Bereket versin ki, tramvayda levhaya yaklaşmak değil, kalemi çıkarmak için elini cebine sokmak bile imkânsız.

KARİKATÜR

GAUTHİER VİDAL

Ev işlerine mahsus her cins kumaş için

ANILIN

HOROZ MARKA Paket Boyaları

ANILIN FARBEN G.E.VİDAL GEV

Umumi satış deposu

İstanbul Çiçekpazarı sokağı Altıparmak han No. 3 - 4

NEVROZİN

NEVRALJİ, KIRIKLIK VE BÜTÜN AĞRILARINIZI DERHAL KESER

İcabında günde 3 kaşe alınabliir. TAKLİTLERİNDEN SAKININIZ. Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

Karikatür

TOMBUL TEYZE BAYRAMLAŞIYOR..

— Allah çok senelere yetiştirsin karıcığım..

— Seni de daha yüksek mevkilere çıkarsın kocacığım!..